Petrus <Lombardus>; Henricus <de Gorichem> [Comm.]: Sententiarum libri IV (cum conclusionibus Henrici de Gorichem et problematibus S. Thomae articulisque Parisiensibus)

[Freiburg i. Br.: Kilian Fischer], [ca. 1492] Seite 230

⁊ bona intētiōe. ꝫ addidit q̃si ⁊ velut. q꞉ talia nō fiūt bono fine ⁊ bona intētiōe ꝫ intētione q̃ videt̃ bona. ⁊ fine q̄ putat̃ bon⁹: ꝫ non est. Nec ideo excepit Aug⁹. ista: vt aiūt q̄n causas habeāt malas. ꝫ q꞉ causas hn̄t que videntur bone. sunt tñ male.

Ista est distinctio. xl. huius secundi libri. In qua magister postq̄ egit de pctō actuali in se ⁊ quō sit in volūtate sicut in sua radice. Incipit agere de vitio ramoꝝ ex radice ꝓcedente. i. de vitio opeꝝ existentium a volūtate. Et tria circa hoc facit. Primo em̄ inquirit an act⁹ iudicādi sint boni ex fine. Secundo an om̄es act⁹ iudicandi sint boni ex fide. Tertio an mali excusant̃ ꝑ hoc ꝙ fiunt boni finis intētione. Primū a principio vsq̄ ibi. Sed querit̃ vtrū. Secundū vsq̄ ibi. que tñ quidā. Tertiū vsq̄ ad finē distinctiōis. Et tm̄ in generali. In speciali sententia magistri stat ī tribus ꝓpositionibus. quarum prima est hec. ¶ Licet exteriores act⁹ inq̄tū sunt boni reputent̃ tñ moraliter boni vel mali iudicant̃ ꝫm ꝙ ex recta volūtate vel inordinata oriunt̃. Hanc ꝓpositionē magister ponens dicit. ꝙ licet om̄es act⁹ exteriores sint boni inquantū sunt. tñ iudicant̃ moraliter boni vel mali ꝫm ꝙ ex bona vel mala intentione ꝓcedūt. ita ꝙ illi simpliciter boni vel mali dici debēt: q̄ bonā ⁊ rectam hn̄t causam seu intentionē. i. ad bonū finē tendunt. Mali ṽo simpliciter dici debēt q̄ ex ꝑuersa intentiōe procedunt. qđ ꝓbat autoritate beati Ambro. ⁊ ꝑ illđ euāgelij. Nō potest arbor bona malos fruct⁹ facere. nec ecōuerso arbor mala bonos fruct⁹ facere. ¶ Secūda ꝓpositio est hec. Nō om̄es act⁹ humani ꝑ bonā voluntatē sunt rectificabiles. Hāc magister ꝓbans q̃rit Utrū vniuersaliter sit veꝝ ꝙ om̄es act⁹ hn̄t exteriorem maliciā vel bonitatē a volūtate. Et r̄ndens dicit de hoc esse varias opiniones. Nā quidā contendunt ꝙ om̄es act⁹ exteriores sint de se indifferētes. et ergo generaliter capiūt suā bonitatē vel maliciā a volūtate ex qua ꝓducunt̃. Alij ṽo dicunt nō om̄es fore indifferētes. ſꝫ aliquos esse de se bonos. ⁊ illos dicunt nō recipe absolute suā bonitatē a volūtate. ⁊ dicunt etiā tales absolute nō posse recipe maliciā suā a volūtate. Aliquos ṽo ecōuerso in se esse malos dicunt. q̄ etiā suā maliciā nō habeāt a volūtate. ⁊ tales etiā dicūt suā bonitatē nō posse recipe a volūtate. Aliquos dicunt esse indifferētes. ⁊ tales solū sunt qui recipiūt suā maliciā seu bonitatē a voluntate. Tertij aūt quibus magister videt̃ ꝯsentire dicūt om̄es actus exteriores a volūtate posse recipe bonitatē vel maliciā. solum illis exceptis q̄ de se sunt mali. q꞉ tales ꝑ voluntatē fieri boni nō possunt. ¶ Tertia propositio ē hec. Malū pia intētione ꝓductū nequaq̄ iudicat̃ bonū. Hanc magister ponens dicit act⁹ de se malos nunq̄ posse hr̄e bonā causam. Ad qđ adducit plura exēpla quib⁹ ꝯcludit ꝙ furtū factū vt paupi subueniat̃ vl̄ rapina facta vt deo offerat̃. aut adulteriū ꝑpetratū vt homo a morte liberet̃. ⁊ alia hmōi. hi act⁹ licꝫ causas habeāt q̄ vident̃ esse bone. sunt tñ mali. Et tm̄ in speciali.

¶ An omnis intētio vel actio eoꝝ q̄ carent fide sit mala. a

DI. XLI c

Unqꝫ intētio vt supra dictū est bonū op⁹ faciat. ⁊ fides intētionē dirigat. nō immerito queri pōt. vtrū om̄is intētio om̄eqꝫ illoꝝ op⁹ malū sit q̄ fidē nō habent. Si em̄ fides intētionē dirigit. ⁊ intētio bonū op⁹ facit. vbi nō est fides: nec intentio bona. nec op⁹ bonū esse videt̃. Qđ a quibusdam nō irrationabilit̃ astruit̃ qui dicūt om̄s actiōes ⁊ volūtates hoīs sine fide malas eē. que fide habita bone existūt. Unñ aplus ait. Om̄e qđ non est ex fide peccatū est. Qđ exponēs Aug⁹. ait. Om̄is infideliū vita pctm̄ est. ⁊ nihil bonū est sine summo bono. vbi deest agnitio etne ṽitatꝭ. falsa virt⁹ ē etiā ī optimis morib⁹. Et Jacob⁹ in ep̄la canonica ait. Qui offendit ī vno. s. in charitate factus est oīm re⁹. Qui ḡ fidē ⁊ charitatē nō habet. oīs eius actio pctm̄ est. q꞉ ad charitatē nō refert̃ Qđ em̄ ad charitatē nō refert̃ (vt supra meminit Aug⁹.) nō fit queadmodū fieri oportet Ideoqꝫ malū est. Nō ḡ mādata custodit qui charitate caret. q꞉ sine charitate nullū mandatoꝝ custodit̃. Unñ Augu. super ep̄lam ad Gal. ait. Custoditionē legis dicit apl's. nō inebriari. nō occidere. nō mechari. ⁊ alia hmōi ad bonos mores ꝑtinētia q̄ sine charitate fide ⁊ spe ipleri nō possunt. Nullū ḡ mandatū implet. nullū bonū op⁹ facit. q̄ fidē ⁊ charitatem nō habet. Impossibile est em̄ vt ait apl's sine fide aliq̄d placere dō. Que ḡ sine fide fiunt bona nō sunt. q꞉ om̄e bonū placet deo.

Quidam dicunt omnes actiōes hoīs sine fide esse malas q̄ in fide bone sunt

Aug. in lib. sniaꝝ ꝓsperi

Autoritatib⁹ muniūt suam opinionem

Q̄ sine charitate ñ custodiūt̃ mādata

¶ Que p̄misse sentētie obijciuntur ex ṽbis Augustini. b

His autez obijcitur qđ supra dixit Aug⁹. s. ꝙ in ṽuili timore. et si bonū fiat. nō tñ bn̄. Nemo em̄ inuit⁹ bn̄ facit etiā si bonū est qđ facit. Hic em̄ dicit bonū fieri. ꝫ nō bn̄ ab illo q̄ charitatē nō hꝫ. Qui eniꝫ seruiliter timet: charitate vacu⁹ nō est. de q̄ tñ hic dicit. q꞉ bonū facit. ꝫ nō bn̄. Qui etiaꝫ sup illū locū ps̄. Turtur inuenit sibi nidū vbi reponat pullos suos. dič ꝙ iudei heretici et pagani opa bona faciūt. q꞉ vestiūt nudos et pascūt paupes ⁊ hmōi. ꝫ nō in nido ecclesie. id est. in fide. ⁊ iō ꝯculcant̃ pulli eoꝝ. Quib⁹ illi r̄ndent dicentes bona opa appellari hmōi que sine charitate fiūt. nō q꞉ bona sint qn̄ sic fiunt. qđ euidēter supra Aug⁹. docuit. sed q꞉ bona essent si aliter fierent. q̄ etiā sui genere sunt bona. ꝫ ex affectu fiunt mala.

Qualiter ad hec illi respōdeant.

¶ Alioꝝ snīa de p̄missa q̄stione qua q̄rebat̃: si oīs actio eoꝝ mala ē q̄ fidē nō hn̄t. c

Alij vero qui tripharia distinctionē actuū faciūt. opa cūcta q̄

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-333/0230
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG